

MAGYARÁG

VII. No. 24
1938. Jan. 25

1 lei

APARE IN FIECARE ZI | Fondator: PÁSZTOR EDE | Redactor responsabil: DR. SÁHY LÁSZLÓ | REDACTIA SI ADMINISTRATIA: ORADEA, PIATA MIHAI VITEAZUL.

Erősen készül a diplomácia a századik genfi ülésre EDEN ELLÁTOGAT PÁRISBA

Párisból jelentik: Több párisi lap megbízható helyről nyert információk alapján írja, hogy Eden angol külügyminiszter Genfben utaztában Párisban száll ki, ahol nagyjelentőségű megbeszéléseket fog folytatni Delbos francia külügyminiszterrel. Több lap úgy tudja, hogy a genfi tanácskozás alkalmával fel fog merülni a népszövetségi alapokmány felülvizsgálásának kérdése. Szó van arról, hogy töröljék a megtörő rendszabályokra vonatkozó szakaszt.

Bár Olaszország kilépése óta az olasz kormányt nem érinti közelebbről a népszövetségi ülés a Tribuna című olasz lap részletesen foglalkozik a népszövetségi ülés mostani előkészületeivel és azt írja, hogy a századik ülés megnyitása előtt London és Páris gondot fordítanak arra, hogy a Népszövetség tekintélyét a kis államokra való tekintettel megóvják. Egyes politikai körökben úgy vélekednek, hogy Franciaországnak meg kell javítania azt a viszonyt, amely Németországhoz fűzi. Igen sokan tudni vélik, hogy Delbos francia külügyminiszter a közel jövőben éppen arra való tekintettel látogatást tesz Berlinben.

KONOJA HERCEG SZERINT JAPÁN BÉKÉRE TÖREKSZIK A TÁVOL-KELETEN

Tokióból jelentik: Konoja herceg miniszterelnök legutóbb rendkívül érdekes nyilatkozatot tett, amelyben kifejtette, hogy a japán kormány arra törekszik, hogy a Távol-Keleten megóvja a békét. Ezt azonban csak abban az esetben lehet elérni, ha Japán, Kína és Mandzsuko együtt működik. Japán biztosítani akarja Kína területének sérthetetlenességét, de nem hajlandó elismerni a kínai nemzeti kormányt.

Konoja herceg a továbbiak során kifejtette, hogy Japán új feladatok előtt áll. Szükségesnek mutatkozik az egész japán nép mozgósítása szellemi és gazdasági téren. Ugyanekkor a hadsereget egységessé tegyék a gazdasági és pénzügyi forgalmat.

Az ipari a hadigazdaság alapjain kell tovább fejleszteni.

Mit tartalmaz az állampolgársági törvényrendelet

A törvényrendelet részleteiben a következőket tartalmazza:

Az első paragrafus kimondja, hogy felül fogják vizsgálni az állampolgársági könyvekbe történt összes beírásokat.

A második paragrafus szerint a felülvizsgálati hatóság azoknál az állampolgárságoknál, ahol a felebbezési bizottság határozata nem szerepel, vagy nem jött közbe semmiféle bírói határozat — a járásbíróság dönt. Azoknál viszont, ahol már bírói határozat vagy a régebbi állampolgársági felebbezési bizottság határozata szerepelt, a törvényszék dönt. Ezek-

nél csak az ügyészség fellépésére járnak el — az ötödik paragrafus eltéréssel.

A törvényszék elnöke az állampolgársági listákat alfabetikus sorrendben kiosztja a bírók között. A bírók az állampolgársági ügyeket a délutáni órákban tárgyalják, tehát olyan időben, mikor más ügyeket nem tárgyalnak. Zárt ülésen, (camera de consiliu).

A törvényszéken első fokon egyes bíró dönt. Másodfokon háromtagú bíróság szótöbbséggel határoz, mindkét esetben az ügyészség képviselőjének jelenlétében.

Az ötödik paragrafus ki-

mondja, hogy a községek és városok primárai a törvény megjelenésétől számított 30 napon belül kiadják az állampolgársági könyvből az összes zsidók névsorát, tekintet nélkül arra, hogy azokat a törvény, vagy bírói határozat alapján irták-e be. Ezt a névsort kifüggesztik a községházán és dobverés után hozzák nyilvánosságra.

Mindazok, akik a névsorban szerepelnek, vagy örököseik, kötelesek 20 napon belül benyújtani igazoló irataikat az illetékes bírósághoz és pedig Erdély, Bánát, Máramaros, és Bucovina területén lakók

az illetőségüket tartoznak igazolni, vagyis azt, hogy 1913 november 13-án az ország területén laktak. Besszarábiában adminisztratív úton kell igazolni az illetőséget.

A hetedik paragrafus szerint azok, akik 20 napon belül nem nyújtják be irataikat, úgy tekintendők, mint akik elismerték, hogy állampolgárságukat nem jogosult úton szerezték és törölni fogják neveiket az állampolgársági lajstromból.

Az a bíróság illetékes, melynek körzetén belül a beírás történt. A felek azonban kérhetik más bíróság illetékességét. Kivételesen indokolt esetben a bíróságok adhatnak újabb 20 napi haladékot az iratok beszerzésére.

Az utolsó paragrafus kimondja, hogy a törvényrendelet végrehajtását külön szabályzat fogja körvonalazni.

Még egy békeajánlatot kap Csang-Kai-Sek

London. — A Hongkongból érkező jelentések arról számolnak be, hogy a kínai követ hazatérőben Kobeből, magával hozza állítólag a japán-kormány újabb békeajánlatát, amelyet Csang Kai Seknek tesznek. Ez az újabb békeajánlat a londoni információk szerint sokkal engedékenyebb, mint volt a zelső békeajánlat.

Gépesítik az amerikai hadsereget

Washington. — Az amerikai hadügyi hivatal elhatározta, hogy a jövőben valamennyi hadosztályát gépesíteni fogja. Éppen erre való tekintettel a hadügyi hivatal úgy rendelkezett, hogy 900 darab csatakoszt kell építeni. A washingtoni törvényhozás 283 szavazattal 5 szavazat elenében elrendelte, hogy a haditengerészet fejlesztése céljaira 550 millió dollárt irányozzanak elő. Összesen 22 új csatahajót fognak építeni ebből a hatalmas öszszegből. Roosevelt elnök most dolgozik azon az üzeneten, amelyet a szenátushoz intéz. Ebben az üzenetben az elnök 100–200 millió dollár megosztását kéri további csatahajók építésére.

Ma: a nagy ujévi „rumba” ajándék-akciónk 35. számú szelvénye

VISSZATÉR A NEMES CÉH...

Hogyan rendszabályozzák az ipart, ha a céhrendszert visszaállítja a kormány

Nagyvárad. — Gheorghe Cuza munkaügyi miniszter a keresztény munkások bukaresti gyűlésén bejelentette, hogy szándékában áll az iparos-céh rendszer visszaállítása. A miniszter elgondolása szerint a munkások és iparosok mai szakszervezetei helyett újból a tizenkilencedik században megszűntetett céh-rendszert fön-

ritik az ország hétközi munkásait.

A mai iparosoknak és munkásoknak csak megközelítő fogalmaik vannak arról, hogy voltaoképpen mik is voltak a céhek? Olvastak arról, hogy a legényeknek évekig kellett külföldön vándorolniuk, azután „remek”-ek kellett készíteniök, hogy mesterekké válhassanak

és a céh felvegye őket tagjai sorába. Azt azonban már jóval kevesebben tudják, hogy a céheknek nemcsak a mesterképzés terén volt jelentőségük hanem vallási, közigazgatási, sőt félig-meddig katonai alakulatok is voltak. A közélet a céheken keresztül alakult ki, politikai jogokkal rendelkező városi polgár csak céhtag lehetett.

Milyen volt a céhrendszer Magyarországon?

Ismertessük röviden milyen volt a céhrendszer a régi Magyarországon és Erdélyben.

A céh, mint vallásos, katonai és félig-meddig hatósági közigazgatási szervezet, teli volt ceremóniával és szigorú abszolút szabályokkal. Inasnak csak jámbor, becsületes, keresztény szülőktől származott fiukat vettek fel. Az ugynevezett törvénytelen származásúak Magyarországon szintén a XIX. század elejéig ki voltak rekesztve azok sorából, akik iparüzést tanulhattak. Az inas a mesterénél nem volt teljes ellátáson és a mester meg a mesterné hatalma alatt állott. Az inasfölvételnek taksája, díja volt és az inasért kezesiséget kellett vállalni. Kemény sors jutott osztályrészül az inasnak: a mester, a mesterné és a legények önkényének kitérten, szűkös ellátással élt, nemcsak a mesterségét tanulta (ez néha háttérbe is szorult), hanem minden házi munkát is végeznie kellett. A 3-4, de sokszor 5-6 évi inasidő után következett a fölszabadulás (a magyar nyelvünkben megmaradt ez a szó is, mint az inas rabszerű életére), és ez a felszabadulás ceremóniás, ünnepélyes esemény volt a céh hatalmának jelképe a kinyitott céhláda előtt. Sok céhszabály szerint a felszabadultnak jókora viasszal kellett ellátni a templom oltárát. Megkapta a felszabaduló levelét, ifju legény lett, (az ifju legény, meg az öreg legény között nagy műhelybeli és társadalmi különbség volt!) és elindult vándor útra. Ez a vándorút rendszerint kötelező volt, sok céhlevél kimondja, hogy a legények három évig kell vándoroljanak. A legény már nem állott teljesen a mester hatalma alatt, de egész életét megszabta a mesterek egyesülésének, a céhnek az akarat. Ellátást is a mestertől kapott és ezt az ellátást busásan beszámították a fizetésébe, ami nagyon kevés volt. A műhelybeli munkáskodás

hajnalától késő estig tartott — 16-18 órán át is.

A céhbe való tartozás kedvezményt (privilegiumot) jelentett és a céhbe már bejutottak minden eszközt felhasználtak arra, hogy minél kevesebb mester kerülhessen a soraikba viszont azon mesterek ellen, akik nem juthattak be a céhbe, mint kontárok ellen, külön nagy harcokat folytattak. Pozsonyban 1376-ban például csak 28 mészárszék és 16 pékműhely létezett. Az évszázadok során egyre több ellentétlást tanusítottak a mesterek a közéjük való fölvételt kérő legények ellen. A céh zárt testület volt és akik már a testületen belül voltak, minden erőt felhasználtak arra, hogy minél kevesebb legyen a konkurrens. A jelentkezőnek hosszú próbaidővel kellett igazolnia vallásos életét, hogy a céhnek csúfja ne legyen. Ez a válásos elem is egyik rész a vis-

A romániai céhrendszer

A romániai céhrendszer nagyon hasonlított a magyarországihoz és az erdélyihez. Cuza munkaügyi miniszter beszédében főként a moldovai céhek példájára hivatkozott. A moldovai céhek még kifejezetten vallási alapokon állottak, — persze ortodox vallási alapon, mint az erdélyiek. Cuza miniszter beszédében utalt arra, hogy a céhek építettek fel az ország legnagyobb templomait. Másvallású iparost nem vettek fel a céhekbe.

Természetesen túlzás lenne azt hinni, hogy a céh-rendszert teljes egészében állítják vissza. Ez egyrészt fizikai lehetetlenség volna. Nem szabad elfelejteni ugyanis, hogy a céhek idején még csak kéziipar létezett és voltaképpen a gyáripar a gépek buktatták meg a céheket. A kézműiparnak ma, a gépek korszakában, századrész oly fontossága sincs, mint a múlt évszázadban. Másrészt a céhrendszer egyes részeit, mestervizsgák és ezek folytán „remek”-ek készítése, éppen a

szaszorítás hadjáratának, — amint hogy az elzárkózás eszköze volt az ugynevezett mesterremek körül való eljárás is. Az volt a kiindulópont e körül, hogy a céhbe felveendő mesternek jól kell tudnia az iparát. Ezt a mesterremeket az elzárkózó céhtagok sokszor visszautasították, sokszor kivétel nélkül, egészen gyakorlatiatlan föladatot irtak elő, nem is egyszer utántanulásra is szorították azt a legényt, aki nem akart örökké segédsorban robotolni. A visszaszorításnak harmadik eszköze volt, a remek sikerülte esetén, amikor a fölvételt már semmi más nem gátolta volna, a mesterek és hívetársaik megvendégelésének néha elképesztően költséges volt, ami szinte vagyoni censzust jelentett amesterek sorába kívánczó legénnyel szemben. A mesterek fiainak a céhbe való felvételét viszont minden módon elősegítették.

legutóbbi ipartörvény visszaállította már. Ennél tovább az iparos-képzés technikai részében aligha lehet menni. Elképzelhetetlen ma, amikor az országhatárokat sorompók zárják el az idegenek előtt, a „legényeket” vándorlásra kényszerítsék, mint ahogyan nehezen tehető fel, hogy a tanoncok számára kivívott jogokat és a törvények által nyújtott védelmet vissza akarnak vonni.

Minderről szó sincs. Az új céhrendszer — amely az iparosokat és a szakszervezetekből kivont munkásokat akarja tö-

Róna fényképésznél
Ismét megkezdődött a nagy árkedvezmény
6 drb művészi lev. **80 lei** lap csak
ugyanaz, ami a kirakataimban látható. Kérem, ne hagyják magukat félrevezetni a konkurrenciától.
Str. Alexandri 4.

möríteni — Cuza miniszter elképzelése szerint inkább olyan korporációs alakulat, amely a régi céhrendszerből csak a keresztény és az etnikai alapot tartja meg. Vagyis, hogy világosabban beszéljünk: az iparos- és munkásképzés mai rendszere nem változik meg, a munkaidőt nem hosszabbítjuk meg, a munkásvédelmi törvényeket alkalmazzák, de a céhek vallási erkölcsi és nemzeti alapon válogathatják meg tagjaikat. Ebből önként következik, hogy ipari pályára csak az mehet, aki az eljövendő céhtagság vallási és etnikai követelményeivel rendelkezik.

A „Curentul” a munkásokat is céhekbe akarja tömöríteni.

A „Curentul” egyik minapi számában Iasai Tolan kifejti, hogy az iparosmester-céhek visszaállítása után — aminek ötletét egyébként már évekkel ezelőtt a kolozsvári román iparosok egyesülete vetette fel — a munkásokat is hasonló módon kell megszervezni.

Nem elég, ha a céhtagok kiválasztása — írja Iasai Tolan — csak

kizárólag keresztény vallásuk és országgal szembeni lojalitásuk alapján történne. Ez ugyanis a ma meglevő szindikátusok és egyesületek új firma alatt való tovább folytatását jelentené, amely tovább spekulálna a fogyasztók közönségét és egy politika szolgálatába állítaná.

A cikkíró nyilván a kartellekre és trösztökre céloz és elfelejt különbséget tenni a nagyipar és a kisipar között, amely utóbbinak a trösztök és kartellek még ádázabb ellenségei és tönkretévei, mint a fogyasztónak. A gyáriparra azonban nem vonatkozik az új céhrendszer annál kevésbé, mert a gyáriparosok nem a munkaügyi, hanem az iparügyi minisztérium hatáskörébe tartoznak.

Természetes, hogy a Cuza miniszter által tervbe vett céhrendszer bevezetése csak törvényhozási uton vihető keresztül. Bizonyos, hogy a tervezet még sok vitára fog alkalmat adni az érdekeltek körében.

A nap által tönkretett arc bőrét hozza rendbe, tisztítsa meg

„FLOREAL” No. 2.

krémmel. Puder alá használjon FLOREAL No 1. krémet.

Főlerakat: **Pap Drogueria**

Oradea, Bulev. Reg. Ferdinand 9. Tel. 656. Naponta postai szétküldés.

EGY MAGYAR DALKÖLTŐ HALÁLÁRA

**Hogyan írta és zenésítette meg dalait
Bodrogi Zsiga. Nem ismerle a költőt, mégis
felejtethetetlen szép melódiákat írt.**

**SZINES RÉSZLETEK a „KINT A PUSZTÁN SZÁNTOK
VETEK” szerzőjének érdekes életéből...**

EGYIK HELYI LAP későn eltévedt cikkéből látom a magyar irodalom múlt évi vesztésglisztáján Bodrogi Zsiga nevét. Fiatalkori éjszakák színes emlékei elevenednek fel, amikor a már-már feledésbe menő név a szemembe ötlök. Kevés érdekesebb egyéniséggel akadtam össze az életben. Sok esztendő átvirrasztott éjszakáján figyeltem egy-egy gyönyörű magyar népdal születésének vajadását ott a régi régi Meteor kávéház márványasztalánál, sokszor rohantunk át együtt az akkor még Kerespesi utcának keresztelt főutvonalon levő Vekerle mulatóba, ahol a frissen született népdalt a mulató karnagya Huber ur fektette le stímmre. Zsiga énekelte, vagy elfűtyölte a melódiát, Huber ur lepiytyeglette az ócska zongora billentyűin és egy rossz plajbásszal rajzolta a kottafejeket. Mert a „Kint a pusztán szántok-vetek”, „A szegedi dohánygyárban”, a „Kár-Kár”, „Dicsértessék” szerzője, soha életében semmiféle hangszereken nem járt, soha nem tanult zeneelméletet, zeneszerzést és gyönyörű nótáit, mégis átvette a nép és a népdalok, ha nem is a nép lelkéből sarjadzókat, hamar utat találtak oda.

Furcsán érdekes kávéház volt az a Meteor, ahol ezeknek a nótáknak a legtöbbször született. A kávéház „U” alakú két végében két külön világ találkozott. Az egyik oldalon már a kora délutáni órákban ott ültek a fiatal magyar munkásmozgalomnak, népszerűségük kezdetén levő ifjú, tudós vezetők, míg a másik oldal csak úgy hajnalában kezdett benépesedni. A város minden részében működő artisták, artistanők, színészek, írók munkájuk végeztével itt találkoztak. Békés együttesben ült itt a lapszedő munkás az országos hírű íróval költővel és itt virrasztottak a különböző kislányok fáradt lovagjai. Zene sohasem játszott a kávéházban és mégis kevés lokálban fogott annyi pezsgő, mint itt egy-egy éjszakán. De, fiatal kislányok ültek körül a dominóasztalokat, mert hiszen ez volt az egyetlen szórakozás, a billiár-

don kívül és a vendégek között állandóan ott gurult a népszerű tulajdonos, Glaser bácsi, Lévai urral a hadsegédével és Braun ur a főpincér, a népszerű Vili, aki talán még ma is őrzi Ady ur néhány autogramját a rendezetlen számológépeknél. Feltéve, ha Vili ur még életben van. Keltette külön környezet a Bodrogi dalok születéséhez? Ültünk a nagy asztalnál, Kassák Lajos a fiatal vasmunkás, aki már akkor dühöngő léptekkel haladt a magyar irodalomban, Major Sica, a Fidibusz című vicclap rajza révén kezd ismert lenni, Szabados Zádor, jelenleg amerikai szerkesztő, Bodrogi Zsiga, aki abban az időben nősült, a feleségével és Konkoly ur, a nagybajuszú pincér ólálkodott a társaság mögött, hogy kéznél legyen, amikor valami vita az asztal mellett nem oldódott meg. Ez a Konkoly egyébként is érdekes ember volt, a régi pincérnek abból a fajtájából, akik a vendég minden gondolatát ismerték és honorálták. Blazirt, soha nem mosolygó ábrázata csak akkor rendült meg, ha a vendég reklamált. Teszem fel, azt mondta:

— Nézze Konkoly ezzel a kávéval négy cukor jár.

— Bocsánatot kérek — felelte mély meghajlással ilyenkor Konkoly — én járok vele.

Hogyan is készült a Bodrogi nóta? Kora délután beült a kávéházba Zsiga. A magával hozott papíron költöni kezdett, mert nemcsak a muzsikát, de a verseket is ő szerez-

te. Fiatalabb éveiben gabona-tisztviselő volt és így alkalma volt megismernie a nép lelkét, azért nem egyszer előfordult, hogy egy népies szakkifejezést lexikonból, sőt egyszer előfordult az is, hogy a Clayton és Schulteworth mezőgazdasági gépgyár képes árjegyzékéből böngészte ki. Mikor elkészült a verssel már a fejében volt a melódia is. Alig várta, hogy barátai közül valamelyik belépjen a kávéházba, rögtön melléje hajolt megcsillant a két kék szeme, pödörített egyet szőke bajuszán, aztán valami furcsa rekedt hangon dudolni kezdte a fülébe a melódiát, hangsúlyozta a verset. Mentorai voltak, Gallovich Károly, az Aradról felszármazott író és egy Nagykanizsáról felkerült ősfogász, kitűnő koponya, irodalmi kérdésekben valóságos pápa, Kabos Zsaki, aki azokban az időkben téglával ügynökösködött Pesten. Ők, ketten igazították utjukra a sántító rimeket és a harmadik-negyedik estén már szájtátva hallgattuk, amint Zsiga énekelte:

Kint a pusztán szántok vetek
Kezem-lábom fáradt,
Téged pedig az uraság vigá-

nóban járát,
Becsületed feláldoztad,
De én azért nem átkozlak,
Mért is átkoználak,
Hisz az a pénz patikára kel-

lett az anyádnak.
Talán egyetlen nótája van,
amelynek a zenéjét nem ő
szerezte, a „Dicsértessék”. Azért ez is nagy népszerűségre
vergődött. Nagy kottasikerei
voltak, pedig ő, szegény feje,

csak filléreket kapott egy-egy dalért. A siker volt a fontos, a siker, aminek a fokmérője az volt, hogy kint a falukban, hogy fogadta a nép a nótákat. Az volt a legkedvesebb ember, aki vidékről megérkezve arról referált, hogy a tasnádi állomáson parasztluk énekeltek Bodrogi nótáit.

Könnyen hevülő, hamar huzható ember volt Zsiga. Különösen Kabos Zsaki tudta ugatni, aki csaknem minden nótáját persziflálta. Ilvenformán:

Kint a pusztán szántok-vetek
Kezem-lábam csupa retek,
Mert fürödni nem szeretlek.

Vagy egy másik

Dicsértessék szól a színész
Apponyihoz nagy busan,
Jezsuita uram-atyám pana-
szom van az urban,
Feldhez ragadt színész va-
gyok...

És így tovább. Zsiga ugrott, káromkodott, de aztán csak megszédült. A neve kezdett egyre ismeretlenebbé válni, a verseinek mélyeséges szociális tartalma, melódiájának bársnyos simogatása muzsikája eljegyezte a magyar néptömegekkel, akik a magukénak vallották és akiknek a soraiban helyezkedett el. Méltó is volt az elismerésre a nóta-szerző, aki „A szegedi dohánygyárban” című nótájában ezt a pár sorit írta le:

Keserű a szegény kenyér,
De édes méz a boldogság rajta.
Testedet a gyár sorvasztja,
Lelkedet meg elhervasztja,
A rossz ur fajta.

Korának egyik legkitűnőbb nótaszerzője volt Bodrogi Zsiga, a szegediekörnyéki fiatal zsidógyerek, akinek neve elni fog, amíg nótaszerző emberek lesznek.

Több száz papfalvi paraszt kér a melk apátság érdekeinek a kisajátítását. Az ítéletábla második szekciójának Bontean — dr. Alliquandr — Sutzu tanácsa tegnap foglalkozott több száz papesti — papfalvi földmives agrárfelülvizsgálati kérelmével, amelyben az illetők Zsarka Ion nevű delegátusukkal az élükön a megyei agrártanács határozatának a megsemmisítését kérik, amellyel annak idején a melki apátság érdekeinek egy részét mentesítette a kisajátítás alól. Dr. Bleda Vasile ügyvéd az apátság nevében kérte a felülvizsgálati kérelmem elutasítását, azzal, hogy ebben az ügyben a kerületi agrárbizottság már jogerős határozatot hozott és az erdő kisajátítás alóli felmentése az ítélt dolog erejével bír. A tárgyalásra az összes földigénylők felvonultak — azonban nem tudott a bíróság dönteni, mivel a kisajátítási iratok nem érkeztek be. Ezért a tábla április 1-re halasztotta a tárgyalást.

KÖNYVEK OLCSÓN PÁSZTOR

könyv és papírkereskedésben
Oradea, Piața M. Viteazul 4.

Az „egységes liberális pártról”

nyilatkozik dr. ZIGRE MIKLÓS, a biharmegyei georgisták volt elnöke — A megerősödött liberális párt fokozottabb esélyekkel indul az új választási küzdelmekbe

A két liberális párt egyesüléséről, a történelmi nevezetességének mondható ülés lefolyásáról részletesen beszámoltak a lapok. A nagyváradi tagozatok részéről dr. Zigre Miklós a georgisták elnöke és dr. Bancila János a liberális párt alelnöke jelentek meg a gyűlésen. A nagyváradi pártvezérek impressziókkal, benyomásokkal tele érkeztek haza. Hogyan látták a nagyváradi pártvezérek a rendkívüli belpolitikai jelentőséggel bíró gyűlés lefolyását?

Dr. Zigre Miklós az ügyvédi irodájában fogad. Megfontoltan, higgadtan beszél, de szavait időnként elemeli a lelkesedés.

— Ma hajnalban érkeztem haza Bukarestből és még mindig az események hatása alatt állok. A liberális párt egyesülése igen nagy jelentőségű és ennek megfelelően a georgistáknak a liberális pártba való bevonulása rendkívül lelkes, emelkedett hangulatban folyt le. Kellemesen érintett bennünket a liberális párt elnökének Dinu Bratianunak, megleghangu beszéde, valamint Tatarescu volt miniszterelnöknek őszinte üdvözlő szavai. Megható volt Bratianu György szívből jövő beszéde is.

— Minthogy a liberális párt Bratianu György elnöksége alatt álló csoportja a 7 és fél év alatt mindig tartotta a liberális irányvonalat, az egyesülésnek semmi akadálya nem volt. Csak kitolódhatott akkor, amikor a politikai rezon, az ország és párt érdekük így kívánták.

— Az egyesülésnek természetesen következményei vannak. Magától értetődik, hogy a különböző megyei tagozatokban merülhetnek fel különböző érdekkülönbségek, — merülhetnek fel surlódások, esetleg személyi ellentétek, — vagy az erőviszonyok balanszírozása tekintetében, de remélem, hogy amint a magasabb cél elérése érdekében az egyesülés simán, minden zavaró incidens nélkül történt, éppen úgy minden megyében is el fognak rendeződni ezek a kérdések minden surlódás, zökkenő, minden nagyobb megrázkódítás nélkül.

— A georgisták belépésével teljes lett a liberális párt egysége, mert ezzel egyséjüleg megszűntek a liberális párt eddigi kis csoportjai is. Az elnök bejelentette, hogy már

nincsenek kis „csoportocskák”. Tehát megszűnt a H csoport, a „Parere libera” (Szabad gondolat) és a georgista csoport is.

— A fővárosban dolgozik már a bizottság, amelynek az a hivatása, hogy minden megyében megvizsgálja a két tagozat helyzetét és ahhoz képest döntson ott, ahol esetleg nehézségek mutatkoznak a beilleszkedést illetően. Meggyőződésem, hogy Nagyváradon semmiféle nézeteltérés nem fog felmerülni. Az itteni tagozatot illetően még nem történt végleges döntés, de már előre kijelenthetjük, hogy mindenben alávetjük magunkat a központi döntésének. Nem vezetnek bennünket személyes érdekek, mert minden személyes szempontnál fontosabb, hogy a liberális párt, mint az egyik legfontosabb és legjelentékenyebb párt, ne csak megtarisa pozícióját, de az elkövetkezendő küzdelmekből megerősödve, megizmosodva kerüljön ki.

— Ahogy a központban a visszatérés minden kikötés és feltétel nélkül, a személyi kérdések teljes mellőzésével történt, éppen így nem szabad szerepet játszania személyi kérdéseknek az egyes megyei tagozatokban sem. Az ország mai politikai helyzetében minden erőnket megfeszítve, arra kell törekednünk, hogy egy olyan polgári középpárt, mint a liberális párt, az erők egyesítése folytán a jövőben is teljesíteni tudja történelmi hivatását, mint azt a múltban is tette.

— Ugyanez a helyzet a választásokkal kapcsolatban is. A központi bizottság a bekövetkezett parlamenti választás kiírása miatt előrevalónak tartotta minden megyében a lis-

tavezető jelölésének a megerősítését. A bizottság ezen munkája során felvetődött az az eszme, hogy én vállalam el

Máramarosmegye listavezetői tisztségét.

Erre vonatkozóan még nem döntöttem.

A magam részéről külön kellemes élményem a pártba való visszatérésünk. Amikor a klubba bementem, a régi ismerősök elélem jöttek és szeretettel üdvözöltek. Különös meleg soggal üdvözölt Tatarescu volt miniszterelnök, Inculet, Jamandi volt miniszterek és általában a liberális párt régi tagjai, akikkel 1921 óta — mikor a liberális párt biharmegyei tagozatát megalapítottam és a liberális párt itteni tagozatának első elnöke lettem — hosszú évek során a legteljesebb egyetértésben és összhangban működünk együtt.

Dr. Bancila volt prefektus, Moşoiu Tiberiu volt földművelésügyi alminiszter társaságában a Park hotel halljában nyilatkozik. Még csak néhány nap telt el. Frissek az emlékek:

— Az egyesülési ülés ünnepélyes keretek között, lelkes hangulatban ment végbe. — Mindenki, aki igazán hiva a liberális pártnak, átérezte az erők egyesítésének fontosságát és megértette, hogy a liberális párt új fellendülés előtt áll. Csak aki a politikai helyzettel ismerős, az tudja fel fogni az egyesülés fontosságát és jelentőségét. Csak az tudja megérteni, mit jelent az, hogy akkor, amikor a többi pártok egymással veszekednek és belső viszályokkal küzdenek, a liberális párt kiegészül, megerősödik és hatalmas politikai egységgé forr össze.

Ezért minden szubjektivitás

RUMBA-JEGY

SZELVENY

Kivágandó és összegyűjtendő

35

Kivágandó és összegyűjtendő

Aki a 10 ytatólagosan meg jelenő számokat össze gyűjti, résztvesz a „Rumba” játékban

1937—1938. december—január

nélkül, a tényleges helyzet ismeretében örömmel szögezhetjük le, hogy ma az országban az egyetlen demokratikus erő a liberális párt. A párt belsejében is teljes az összhang. A kis csoportokat megszüntették.

— A most kiírt választásokon már egységes listával indul és biharmegyei listavezető természetesen a biharmegyei tagozat elnöke: Moşoiu Tiberiu lesz.

— Egész biztos, hogy a nagyváradi csoportban semmi nézeteltérés nem fog mutatkozni és a mi tagozatunkban éppen úgy, mint a többi tagozatokban teljes lesz az összhang és harmonia.

— Ez annál inkább remélhető, mert a biharmegyei georgistákban, élükön dr. Zigre Miklóssal, kitűnő munkatársakat nyertünk. Dr. Zigre Miklóst régóta jól ismerjük, sokáig voltunk együtt a pártban, sokat dolgoztunk már együtt.

A beszélgetést Moşoiu Tiberiu volt alminiszter zárja le. A pártból Bancila volt prefektus beszélt, Moşoiu Tiberiu szavai a közönséghez szólnak:

— A liberális párt az ország egyetlen jelentős polgári pártja. Mi mindent elkövetünk céljaink elérése érdekében. És ez annyiban sikerülhet, amennyire a polgárság támogat bennünket.

Török Tibor.

Staniol, színes selyem, krepp és tafett-papírok legolcsóbb árban kaphatók Pásztor Ede papírkereskedésben. Piața Mihai Viteazul 4. (Nagypiac.)

Felmentették Grünstein Imrét

Grünstein Imre ügyében a törvényszék tegnap délutáni tárgyalásán elhangzottak a védő és vádbeszédek. A vádlott képviselőjében dr. Pop Romulus és dr. Filip Justin hangsúlyozták, hogy Konrád Viktor halálos tragédiája és az éjszakai incidens között nincs közvetlen összefüggés. Capitan ügyész Grünstein Imre elítélését kérte és a vádat halált okozó súlyos testisértésre kérte átváltoztatni. A perbeszédek elhangzása után a törvényszék az ítélet kihirdetését ma dé-

előttre halasztotta. Az ítéletet délelőtti 11 órakor hirdették ki és abban a tanács megállapította, hogy a lábtörés miatti súlyos testisértés esete forog fenn. A törvény idevonatkozó paragrafusai kimondják, hogy súlyos testisértés nem hivatalból üldözendő és hivatalos eljárás csak a sértett fél feljelentése alapján indítható. A törvényszék tudomásul vette, hogy a sértett fél a vádlottal kibékült és a feljelentést visszavonta. Elutastotta az ügyész vádindítványát, aki a vádat

halált okozó súlyos testisértésre kívánta átváltoztatni és ezért a büntető eljárást megszüntette.

Személyzetet tartó iparosok, kereskedők és vállalatok figyelmébe!

Mindenki tartozik személyzetét ha csak egyetlen egy is, bejelenteni. Felvilágosítást nyújt és a szükséges nyomtatványok kaphatók a

Pásztor Ede cég,
papírkereskedésben Oradea,
Piața Mihai Viteazul No. 4